ב אַ ר I (טייך). -----> באַך I.

ב אַ ר II -- אינט. קלאנג פון א קלאפ, שאָס. % דער יעגער האט זיך אנגעצילעוועט, באַך! -- און דווקא נישט געטראפן אין דעם האָז.

1902 " אזא רמאי א מוצלח ! געהרגעט צוויי פליגן מיט איין באַך! ש. שיין, די ירושה, דראהאביטש, ז' 32. 61

2. דער קלאפ. % ער האט אים דערלאנגט יענעם באַך אין זייט אריין.

שערעלע, פערעלע, באַך, דאַך! |...| ". -- פון א ציילעניש ביי א קינדערשפיל. 64

ב אַ ר I -- דער, פּפּ באַך, מצ: באַכן/ בער/ בעכן.

( ארכ ) טייך.

1838 " און דר מענש [...] דר איז גגליכן צו דעם באַך, זוא וויא דר באַך טרענקט אן די פלדר |...| זוא איך וועט דר מאן זיין איין שפייזר דאש לאנד ". יוסף א. פאוויר גדולת יוסף, יוזעפאוו, תקצ"ח, דף יג, 43

1862 " אויסער דער שטאט דמשק זענען דו צוויי בעך אמנה ופרפר |...| ". איבן |?|, שבחי ירושלים. לעמבערג. 9

1936 " דו האסט געשפאלטן קוואל און באַך ". נג, תהילים, עד - 14. 60

1941 " א לאנד פון בעכן וואסער, קוואלן און טיפענישן ". תי, דברים ח - 7. 4

באַכן טרערן (פאר)גיסן -- (פטמ, אפט איראניש -

1865 " פאר וואס זאלסטו דיך ניט טרייסטן [...] בשעת

דו דערמאנסט זיך, אז 70 מיליאן טרייע קינדער 53
גיסן באך [באכן] טרערן אויף דעם זון [...] ער איז
אזוי פאר דער צייט אוועקגעגאנגען?". קמ, נ׳ 16 |?|.

1894 " משהס מוטער, שרה, פלעגט פארגיסן באכן טרערן אז
זי האט אים געזען שפילן מיט דעם בלאנדן גויישן קינד". 9
ד. פרישמאן, קליינינקייטן, טארנאוו.

1946 " דעגע אויגן שיינען ווי בורשטינען, // מיינע
גיסן טרערן באכן ". אפא, לויטער איז[...], נ"י, ז׳ 37. 58

## באך / בעכא.

1544 " דא קאמן זיא צו איינם באך דער היש גשור. //
צוויא הונדרט זייגר מאנן בליבן שטין דר בור". 46
שב, סטראפע 749.

1508? " כאפיקים - אזא בעכא ". רייכלין 8. תהלים,
קכו, ד.

1625 " אונ׳ דער באך דער דא פון דורטן קומט ( יחרב )
ווערט איין גיטרוקנט אונ׳ איין גידרט אויף איבג". 45
סהמ, איוב, י״ד - י״א, לובלין, שמ״ג.

1743 " מן זאגט דש ער [כוזר בן יפת] קאם בייא דען
באך וואלגא, דא האט ער איין שטאט גבויאט". 2
מ. מן, שארית ישראל, אמשטרדם, דף ל״ב.

באָך II -- קלאַפּ ←--- באַכע.

באָך III -- ( סל ) גאט, געניצט אין יידיש בלויז
אין געוויסע פּול, ווי:

17 באך ס׳טאבאי! -- גאט איז מיט דיר!

1868 " אויס שמעלקע מיט דיר, גיי דיר דיין וועג,

באך ס'טאבאי, און מיר וועלן זיך גיין אונדזער וועג ". 74

קמ. נ' 6, ז' 43.

באך וויסאקא, פאן דאלעקא -- גאט איזאיין דער הויך,

דער פריץ איז ווייט - ניטא פאר וועמען זיך צו

פארקלאגן, קיינער הערט ניט די טענות. (?נ?)

באך וויסאקא, צאר דאלעקא -- גאט איז אין דער הויך,

דער צאר ( קיסר ) איז ווייט - באטייט דזוו דפוו.

(באַ: כ' מיין 50 דער אוניפֿלאַג פֿריער זיין „וויסאָקאָ, דאַלעקאָ"?)

באכאן -- דער, =עס. פפ בוקאן, בוכאנקע.

„לאבן ברויט" [קסוו].

(צבשען צו בוכאנ(קע))

באכרחן [באקויעכן] -- טרוו. (אנ)טרייבן,

שטויסן פאריס [אהוו]. (?נ?)

..............................................

באם: ס'איז אן אויסגעמוטשט וואָרט...

..............................................

באכוסעט [באקויסעט] -- אדי/ אדוו. ( שש

אונטערן גלעזל, שיכורלעך. % פון שענק איז ער ארויס

א גוט באכוסעטער, גישט געקאנט שטיין זיכער אויף

די פיס.

1913 " אויסער אלעמען האט ער גענומען ביים מחותן א

גוט ביסל שפירט און איז געווען אויף חסידישן לשון 80

'גוט באכוסעט'". ש. וואלדאנאך, דער

קאמדאנער עלוי, ווילנא, ז' 19.

**ב א כ ט א ר מ א** [ אקצענט? ] — די, בא. ( גארבעריי )

די לינקע זייט פון א פעל.

1928 " דערנאך קערט מען איבער די פעל אויף דער לינקער
זייט, מיט דער 'באכטארמא' ארויף. באכטארמא ווערט 82
אויף גארבעריש לשון אנגערופן יענע זייט פעל וואס
איז געווען געווענדט צום לייב פון דער בהמה".
ע. איזרא, שיך און קאלאשן, קיעוו, ז' 24.

**ב א כ י ל ע ס** -- די, במצ. ( דיאל, [illegible] )

פראסטע שטיוול אדער איבערשיך פון גומע ( מין קאלאשן ).

1936 " אין פייכטע, צעווייקטע באכילעס, // שטייט מען
א טאג אין קאריער". אי. גאריק, קיילעכדיקע וואכן, 86
[illegible] מינסק [?], ז' 109.

**ב א כ י פ ע ש ן** -- טרוו. ( גלש ) באזוכן, באטאפן.

[ פון העבר' חיפוש ? ] - ח. ר. זילבערשטיין, ...
XXII - 3, נ"י, 1926.

**ב א כ י ש ו פ ן** [ באקישעפן ] - טרוו. 1. אפטאן
כישוף; % די מכשפה באכישופט אים מיט אירע שפרוכן
און קריימעכער.

1928 " געדענק זשע, שרהקע, - האט ברײַנע געמוטערט, -
גיי ניט צו די ציגײַנער! זיי וועלן דיך נאך באכישופן" א/93
אפא, IV, ווילנא, ז' 27.

2. ( פיג ) שטארק באווירקן, באאיינדרוקן, צוציען;
פארכישופן. % שאפענס נארטורנע האבן זי שטענדיק
באכישופט.

... " ס' איז שוין צייט אז פ. הירשביין זאל אויפוואכן
[illegible] רושם מיט וועלכן עס האט אים באכישופט

די אייראפעישע שטימונגס=ליטעראטור ". בעמ, שריפטן, 91
דז, [illegible] ז' 80.

... " מען איז געוועזן אזוי באכישופט פון דעם מוסטער,
וואס מען האט געהאט פאר די אויגן ". מוג, די שווארצע 90
פינטעלעך, .... ז' | 44? | .

**||=ונג. =ער (=ין, =קע). =ערהייט.**

באכליאפען -- טרוו. (שש) באגיסן, פארגיסן,
באשפריצן שטארק. % אן אויטא איז גיך פארבייגעפארן 94
און האט אונדז באכלאפעט מיט שטערער בלאטע.

באכליניען זיך -- אטוו. 2. (איר) אנקוועלן,
האבן גרויס הנאה. % זיי באכליניען זיך אזש פון
די פעטע וויצן, וואס זיי אליין דערציילן. 95

באכלעפטשען -- טרוו. (שלש) באחשבונען,
בארעכענען [ י. שטעקן, חדר און בית=המדרש, נ"י, 96
1950, ז' 44 ].

באכלעפטשען זיך -- בארעכענען זיך, געבן זיך אן
עצה מיט א חשבון.

" אזוי זיינען זיי געשטאנען, די ערלים פון דער
הראמאדע און זיך נאך אלץ נישט געקענט באכלעפטשען, 97
נישט געקענט קיין עצה געבן". י. טיגער, דער צדיק
און דער בעל=תשובה.

באַכמאַט I -- דער, =ן. 1. טאַטעריש רייטפערד.

104 2. (פיג, שלש) פּפּ באַכמאַטעס. „מגושמדיקער מענטש, פעט-ליביקער, בעל=גוף" [קטוור].

99 3. (פיג) פּפּ באַכמוטס. „שווערער מענטש". [אין כאַראַקטער?] [קטוור].

100 4. „לאָבוס, הפקר=מענטש". [קטוור].

באַכמאַט II -- [דער? בא?]. „בגד אויסגאַרבעט פון גראַבער סחורה" [קטוור].

באַכמאַטש -- דער, =עס [סטוטש 439] דזוו, באַכמאַס, ב' 2.

באַכמאַק -- דער, =עס. 1153 באַכמאַס ב 2.
"... שלאָגן אזעלכע גרויסע באַכמאַקעס האָט ער פשוט מורא
106 גע האָט". אַגוז [?]... (?נ?)

באַכן -- טרוו? (ווולגאַר) „האָבן טערסועלע באַציונגען".
109/א [קטוור שטיינבוש, סטאַשעוו, מערב-גאַליציע]. (פון 1962 10-50)

באַכניאַזש -- דער, מצ, באַכניאַזשעס. (גלש)
110 " פּאַסער, אויפקויפער אָדער באַהאַלטער פון געגנבעטע
109 זאַכן". % "דער מאַפּוויכער איז געגאַן צום באַכניאַזש
108 חמץ=בטלען" [קטוור]. [אויך: י. טריוואַקס, גנבים=שפּראַך, זב ביי אונז יידן, וואַרשע, 1923].

באַכניע -- די, =ס, פּפּ באַכנע. (שש? גלש?)
געגנבעטע זאַכן. [אפשר ארויסגערעדט: בוכניע/בוכנע?
גנבנען =]
P: buchngé

1920 " באַכנע -- א גנביש פעקל, האנדלען מיט באַכנעס".
עלזעט, ווונדער אוצר פון דער יידישער שפּראַך, 119
ווארשע, תרס״ה, ז׳ 42.

1923 " באַכניע -- דער געגנבעטער חפץ ". י. טריוואַקס,
גנבים=שפּראַך, זב ביי אונז יודן, ווארשע, ז׳ 161. 117

| ?..196 | " כ׳האב א באַכניע - זיידנס. איטשע=מאיר
קויפט ראיעלע סחורה, ניט קיין באַכניעס "ץ אפא, טאג... 114

באַכנע -- ------> באַכניע.

באַכע -- דער, =ס, פּפּ באַך [ליטע: בוך ?]
א קלאפּ מיט דער פויסט, עלנבויגן אין זייט, פּלייצע;
דזוו בוכציע, בוכאַנצע, בוכטע. % גיב אים א באַכע
אין פּלייצע, ער זאל זיך זען מיט דער עלטער=באַבען.
דער בחור האט געקריבן א שטאַרקן באַך אין זייט אריין.

1866 " ביי כל=נדרי, שחרית, מוסף, מנחה (352 באַכעס)
צוזאמען [ביים גאנצן יום=כיפּורדיקן דאַווענען] 70
592 שווערע פויסטן אין דער ברוסט אריין ". קם, ג׳,
34, ז׳ 526.

1911 " און ווידער צוריק געשמועסט זענען ביי מיר באַכעס,
ריפּנשטויסן קיין נייעס ". ז. מוירער, זיי נישט 75
קיין ווארילער יונג I, טאַרנאָוו, ז׳ 22.

באַכען I -- טרוו. פּפּ בוכען. 1. שלאָגן
מיט די פויסטן, געבן טרוקענע קלעפּ. % מע האט
אים אזוי לאנג געבאַכעט אין דער ברוסט, ביז מע האט

אים אפגעשלאגן די לונגען.

1867" מע זאגט אז די יידישע שפראך איז נישט רייך אין ווערטער. צום סוף זעטץ [=זעט] נאַר, וואס דא טוט זיך [...] אז מע וויל איינעם שעכטען: פּאטשן, [...] פליאסקען, [...] באַכען, [...] פליקן [...]". 133
ווארשויער יודישע צייטונג, ציט יישפ XXVIII - 1, 39.

1970 " אויף ביים עסן פארטיילן פלעגט מען שלאגן, שטופן און באַכען אין רוקן ". א. ראזענטאל, 132
יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 355.

2. ארויסגעבן דעם קלאנג ' באַך=באַך'.
% ער הערט ווי דאס הארץ זיינס באַכעט שטארק, אט=אט שפרינגט עס ארויס.

1921 " וועל איך אויף אלע באַכענדיקע | גארדל, בלוט-פולע גלאקן // פון געזונטע [...] מענטשנהערצער, קלינגען די פרייד [...] ". מ ראוויטש, נאקעטע לידער, ווין. א/129

באכען זיך -- רעפל. % דער ייד שטייט, איבערגעדעקט דעם קאפ מיטן טלית און באַכעט זיך אין הארצן: על חטא...

באַכערײַ -- דאס, =ען. דאס שלאגן(זיך) מיט די פויסטן.
1928 " [...] הענט האבן זיך געהויבן, געפאלן מיט א בויקעריי, מיט א באַכעריי ". אפא, X, ווילנע, ז' 90. 129

באַכענצ(י)ע -- די, =ס, פּפּ בוכענציע.
... " דאס לויפן איבער די גאסן, מיט די קלעפ און באַכענציעס, וואס האבן זיך אויף מיר געשיט [...]". 126
ממוס, בישיבה של משה, ז' 82.

1936 " [...] איז די מוטער נאך מער ארויס פון די כלים:
שליאק! מיט אזא פנים ווילסטו גיין צו מענטשן! - 127
און |...| איר דערלאנגט א פאר באכענציעס" [...]
באכניצעס". ש. האראנטשיק, שטארקע מענטשן, ווארשע,
ציט אנט' ז' 184.

1939 " אין קעלער רייסט זיך פלוצלינג ארייך קאנארעקס
טאכטער [...] און גיט וועלוולען א באכענציע: 123
באכבצע: גיי היינט ניט אין ערגעץ [...] ".
פֿמ, דאר=אויס, דאר=איינ, כארקאוו, ז' 28.

באכער -- דער, [=ס?]. "אן אומגעזעצלעך קינד"
מע "מע ווייס דעך ניט, אז זי האט געהאט א באכער 135
פאר דער חתונה ?" [קסור].

..............................................

רעד: ס'איז מעגלעך אן איבערגאנג: בחור -->
---- באכער. אין פויליש האט עס אבער ניט דעם
באטיט ממזר. לגרשן [...].

..............................................

באכעריי -- דאס, בא. (מצב) פירות אדער אנדערע
זאכן וואס מע גיט אויף ווי קאמפאט נאך א מאלצייט.

1864 " אויף קידוש (שחרית) מוז זיין (במקום סעודה)
מען מוז עסן מיני (תרגימא) באכעריי אבער מיט א/135
פירות איז מען ניט יוצא". הרבא א. ברוידא,
הליכות עולם, אונגווואר, דף לט.

באכציור -- דער, =עס. (לאקל, גראדנע)
(ביטולדיק) א צוואקסענער בחור, א מגושמדיקער
יונג.

באַכראַמא -- די, באַ. (רוסיש, נאַ) פֿראַנדזן, פֿרענדזלעך. % די יידענע טראָגט א גרינע שאַל מיט באַכראַמע". | ש"ע | 139

באַכראַקען -- טרוו. (פֿעיאַ) באַדעקן, באַשפּריצן מיט שפּייעכץ/לייכעץ. % ער הוסט כּסדר און שפּייט און ער האָט שוין באַכראַקעט דעם גאַנצן דיל.

1918 "[...] גיי איך אין דעם שפּאַן דעם שווערן // אויף די הרודעס מאַרך, געהירן//[...] איז דער וויסט 141
אויף מיר פֿאַרלאָפֿן, [...] און באַכראַקעט און באַשטיינט [...]". ל. קוויטקאָ, אין רויטן שטורעם, לידער און פּאָעמעס, ז' 41, אָקטאָבער, | זש?|.

באַכרעמזלען זיך -- אויספּ. (שלש) „בארעכענען מיט שווערקייטן, קוים זיך אנשטויסן דעם מיין פֿון עפּעס, שוואַך תּופֿס זיין" [קשוו]. % ער קען זיך נישט באַכרעמזלען - אזא שווערן חשבון איז עס פֿאַר אים.